

Beyitlerin Gölgesinde **BİR TEMAŞA**

HASAN KAPLAN

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım veya araştırma amaçlı yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DÜN
BUGÜN
YARIN™
YAYINLARI

Beyitlerin Gölgesinde Bir Temaşa

Hasan Kaplan (Doç. Dr.)

DBY Yayınları: 465

Edebiyat: 255

Sertifika No: 52315

ISBN 978-625-5905-33-8

1. Basım: İstanbul, 2025

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Kapak/Mizanpaj: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Baskı Ozalit
ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No: 52846)

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4 Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr • Tel.: +90 212 526 98 06

DBY YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Ön Söz / 9

ÂŞIKANE BİR TEMAŞA

Kulları Çok Olsun Sultanımın / 13

Sultanların Sultanı ve Âşık / 15

Âşıklık Zor / 17

Sevmek Başa Bela / 18

Seni...Seni / 19

Seni Anlatamam / 21

İçi Güzel / 22

Göz Gördü Gönül Sevdı / 23

Kulaktan Âşık / 25

Hakkım Helal Olsun / 27

Seni Seveni Öldür / 29

Âşık Olmayınca Şair Olmayız / 31

Söyletene Bak Söyleyene Değil / 32

Kimi Sevmeli Kimi Sevmemeli? / 33

Seninle Cennet Sensiz Cehennem / 37

Bir Dem Bir Yılcadır / 38

Şairin Duası Âşığın Duası / 39

Âşık Ne İster? / 41

İti Öldüren Sürür / 42
Hangi Geliş Makbuldür? / 44
Her Yerde Gezme / 46
Selamsız Kelamsız Sevgili / 49
Kıskanç Âşık / 52
Zarif Âşık / 53

HİKEMİ BİR TEMAŞA

Dünya Nedir? / 57
Dünya Mertebesi / 59
Dünyaya Bakma / 60
Ölüm Vaaar / 61
Kemali Olanın Zevali Vardır / 62
Hâmûş Oldular / 63
Aşk Sen Nelere Kadirsın / 65
Mahşerde Yalan Çıkarız / 67
İki Yahyâ İki Çağrı / 69
Şarap Yasağı / 73
Süleymaniye'nin Minareleri / 80
İşte Ben Buyum / 83
Mobbing Yapma / 85
Bir Adalet Göstergesi: Kadının Seyahati / 87
Tatlı Dil Yılanı Deliğinden Çıkarır mı? / 88
Söz Nasıl Olmalı? / 89
Sufi'nin Sohbeti / 91
Dağlar İle Taşlar İle / 92
Hayata Aksiyon Lazım / 94
Bu Dahi Aksiyona Dâhildir / 95

EDEBÎ BİR TEMAŞA

Bir Tekrir Örneği / 99
Bir Rücu Örneği / 100
Bir Teşbih Bir Telmih: Ejderhaya Dönüşen Silahlar / 102
Bir Gözlem: Kuma Girmiş Karıncalar / 105

Bir Gözlem Daha: Su Kuşu Gibi Çırpınanlar / 107
Tespîh Çeken Çınar Ağaçları / 108
Tanrı Korkusundan Sararmış Bir Meyve: Turunç / 110
Kardan Bir Makyaj / 112
Hanımlara ve Beylere İyi Güllacın Şifresi / 114
Türkçe Bilmeyenden Uzak Dur / 117
Türkçenin Gücü / 119
Nehirler Boynun Burur / 121
Yollar da Boynun Burur / 123
Uyur Ardınca Uyanık / 124
Sultan-Şair Fatih'ten Asker-Şair Yahyâ'ya / 126
Sesler Şaire Özeldir / 129
Bir Ses Daha / 130
Cinas Deyip Geçmeyin / 132
Bir Hırka: Yokluğa Şairane Bir Ağıt / 135

Kaynakça / 139

ÖN SÖZ

Benim için 2024 tam anlamıyla bir Yahyâ Bey yılıydı. O yıl, Yahyâ Bey üzerine yaptığımız okumalar, akademik bir kaygıdan ziyade tamamen zevk ve estetik üzerineydi. Bu yoğun süreç, *Bir Taşlıcalı Yahyâ Meselesi* kitabıyla somut hâle geldi. Yahyâ Bey'in şair, asker, derviş, âşık, rînt gibi birçok yönünü ele alan 28 yazı, kitabımızın temelini oluşturdu. Bu yolculukta meslektaşlarım Necmiye Özbek Arslan ve Fazile Eren Kaya da bana eşlik ettiler. Bu süreçte beğendiğim ancak ilgili çalışmada kullanmadığım birçok beyit vardı. Bu beyitlerin Mehmet Çavuşoğlu (1977) neşrinin sayfaları arasında kişisel notlar olarak kalmasına gönlüm razı olmadı. İşte bu yeni eser, benim "güzellik" süzgecimden geçen beyitlerin yeniden hayat bulduğu bir seçkidir. Bazen bir beytin içeriği veya edası, bazen dil ve anlatımı, bazen kafiyesi veya redifi; kimi zaman bir söz sanatı ya da farklı bir hayal, özgün bir benzetme veya alışılmadık bir söz oyunu bu beyitleri seçerken ana kriterlerimi oluşturdu. Her biri farklı güzellikler taşıyan bu beyitleri, belirli temalar altında toplayarak deneme tadında kısa yazılarla yorumlamak hem kişisel bir haz hem de bir sorumluluk oldu.

Osmanlı klasik şairleri ve şiiri üzerine hacimli çalışmalar yapan bir bilim insanı olarak, bu kitapla yeni bir kapı aralamayı amaçladım: Kısa yazılardan oluşan ve her kesimden insanın

keyifle okuyabileceği, okurken öğrenebileceği bir eser sunmak. Yakın çevrem "Hocam, bizim de okuyabileceğimiz, sohbet tadında kısa yazılar yazsanız..." şeklindeki tenkit-teşvik çizgisindeki samimi söylemleri de beyitlerin gölgesinde bir temaşaya çıkmamda etkili oldu. Birbirinden bağımsız beyitlere bir kompozisyon bütünlüğü vererek kaleme aldığım bu yazılarda, akademik titizliği korurken, beyitlerin ön plana çıkan yönlerini okuyucuyu zorlamadan, aksine keyifli ve akıcı bir okuma deneyimiyle gözler önüne sermeyi hedefledim. Kitap, alanında uzman akademisyenlerden edebiyat meraklılarına, üniversite öğrencilerinden genel okuyucuya kadar her kesimden insanın zevkle okuyabileceği, okurken yeni kapılar aralayabileceği ve Osmanlı klasik şiirinin dünyasına daha yakından nüfuz edebileceği bir eser olmayı amaçlamaktadır.

Kitap boyunca ilerlerken, "Âşıkane Bir Temaşa" başlığı altında aşkın farklı yüzlerini, "Hikemi Bir Temaşa" bölümünde hayatın ve varoluşun derin anlamlarını, "Edebî Bir Temaşa" kısmında ise şiirin dilsel ve sanatsal inceliklerini keşfedeceksiniz. Kimi zaman bir dizede saklı derin bir felsefeyi, kimi zaman bir kelimedede gizli anlam dünyasını, kimi zaman da bir hayalle vurgulanan evrensel bir duyguyu bu çok boyutlu yaklaşımla yeniden değerlendireceksiniz. Her bölüm, Yahyâ Bey'den hareketle klasik şiirin farklı veçhelerine dair kısa, doyurucu ve ilham verici bakışlar sunmaktadır.

Bu çalışmanın, özellikle genç araştırmacılar için farklı yorum kapıları aralamasını ümit ediyorum. Şiirin çağlar üstü diliyle Yahyâ Bey'den hareketle farklı yüzyıllardan şairler ve şiirlerle kurduğum kültürel diyalogda, okuyucuların keyifli ve akıcı bir okumayla kendilerine has anlamlar bulması ve geçmişin birikiminden zevk alması en büyük dileğimdir.

Hasan Kaplan
Ankara, 2025

ÂŞIKANE BİR TEMAŞA

Âşıklık Zor

Osmanlı klasik şiirinde anlatılan aşk, tıpkı sevgili gibi en'lerle ifade edilir. Bu sebeple aşkın her kişinin kârı olmadığı vurgulanır. Yahyâ Bey aşağıdaki beyitte tam olarak bu vurguda bulunur: “Sevgiliye muhabbet etmek kolay olsaydı dünyada âşık olmadık kimse kalmazdı.”

Cihânda kalmaz idi ‘âşık olmaduk kimse

Mahabbet eylemek âsân olaydı dildâra (Çavuşoğlu, 1977: 511)

Şairin “âşıklık zor zanaat” vurgusu aşağıdaki beyitte ilginç bir hayalle sunulur. Âşıklık, bir demir dağı delip boynuna almak gibidir. Eğer kolay olsaydı herkes âşık olurdu.

Bir demür tağı delüp boynına almak gibidür

Her kişi ‘âşık olurdu eğer âsân olsa (Çavuşoğlu, 1977: 519)

Beyitte “demir dağı delmek” ifadesi Ergenekon’dan çıkarken demir dağı eritip yol açan Türk’ün destanından izler taşıyor gibidir. Demir dağın delinip boyna alınması eskiden kölelerin yahut esirlerin boynuna vurulan zincirlerle ilgili olmalıdır. Bu doğrultuda bakıldığında âşıklığın kulluk-kölelik olarak görüldüğü ve nihayetinin teslimiyet olduğunun vurgulandığı söylenebilir.

HİKEMİ BİR TEMAŞA

Hayata Aksiyon Lazım

Hayat, durağanlık kabul etmez. Atalar “Akan su yosun tutmaz” der iken aslında hayatta daim bir hareket ve aksiyon içinde olmayı vurgular. Zira su, durulursa bulanır, oysa akarsa arınır. İnsan da biraz böyledir. “İki günü bir olan ziyandadır.” Hz. Peygamber bu sözüyle biraz da aksiyoner olmamızı ister. Yani terakki ve tekâmül biraz da harekete tâbidir. “...bir işi bitirince diğerine koyul...” (İnşirah suresi, 94/7) ayeti de her an bir hareketi emreder. Yahyâ Bey’in kelimâ-i kibar kabilinden aşağıdaki beyti bu doğrultuda düşünüldüğünde şairin müşterek bir anlayışı yansıttığı görülür. “Eğer akarsu hareket hâlinde olmasaydı çeri çöpu sürekli kenara atamazdı!”

Âb-ı revân eğer hareket üzre olmasa

Hâr u hâsı kenara düşürmezdi dâ’imâ (Çavuşoğlu, 1977: 101)

EDEBÎ BİR TEMAŞA

Sultan-Şair Fatih'ten Asker-Şair Yahyâ'ya

Şiir, güzel sanatlar içinde en etkili araçlardan biridir; birden çok duyu organına hitap ederek hem yazana/söylene hem de okuyana çok yönlü tesir eder. Zira her şeyden önce bir duygu aktarımıdır. Sehî Bey, şura tezkiresinde şiirin psikolojik gücünü gösteren bir olay anlatmaktadır. Fatih Sultan Mehmet, isyan edip bazı yerleri talan eden Karamanoğulları'na bir hükm-i şerif gönderir. Hükme, sultanın nişancısı Vefâyî'nin "Bizimle beraber olanın evine talih avdet eder. Yılanın ölümü yaklaşınca yol üzerinde gezip dolaşır." anlamındaki Farsça beyti de eklenir. Sultan Mehmet hükmü görüp okuyunca bu beyti çok beğenir ve "Yalnız bu beyit nişanlanıp gönderilse başka bir şey yazılmasa uygun olurdu." diyerek beğenisini bildirir (İpekten vd., 2017: 29-30).

Sehî Bey'in aktardığı bu olay Sultan Mehmet'in şiirin psikolojik gücüne dair inancını göstermektedir. Sultanın aşağıdaki beyti bu doğrultuda okunmaya uygundur:

Bizümle saltanat lâfın idermiş ol Karamânî

Hudâ fırsat virürse ger kara yire karam anı (Doğan, t.y.: 34)

KAYNAKÇA

- Açıköz, Namık (1999). *Kahvenâme*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Admı, Aysel (2007). *Âkif Dîvânı (İnceleme - Transkripsiyonlu Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aksan, Doğan (2001). *Türkçenin Gücü*, 7. bs., Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aktaş, Yasemin (2010). *Mehmed Nebil ve Divanı*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, Abdullah (2018). *Divan Şiirinde Rakip Portresi*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Aypay, A. İrfan (1992). *Nahif Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni)*, Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bahadır, Savaşkan Cem (2013). "Şarap Yasağının XVI. Yüzyıl Divanlarındaki İzleri ve Kanunî Sultan Süleyman Dönemi Şarap Yasağı", *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 1, S. 5, s.71-102.
- Bazin, Marcel (2002). "Kum", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 26, Ankara: TDV Yayınları, s. 361-362.
- Böler, Tuncay (2018). "Kitâb-ı Atalar (Sözi) 15. Yüzyıla Ait Bir Atasözü Derlemesi", *Ayıp*, ed. Emine Gürsoy Naskali, İstanbul: Libra.
- Ceyhan, Adem-Sercan Koşık (2016). "Cemâlî'nin Risâle-i Durûb-ı Emsâl'i", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 16, s. 33-76.

- Coşkun, Menderes (2010). *Sözün Büyüsü Edebi Sanatlar*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Coşkun, Volkan (2012). *Türkçenin Ses Bilgisi*, 2. bs., İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları.
- Çakın, Mehmet Burak (2020). “Hz. Mûsâ Kıssası’nın XVI. Yüzyıl Klasik Türk Şiiri’ne Yansıması”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 17, S. 1, s. 104-128.
- Çavuşoğlu, Mehmed (1983). *Yahyâ Bey ve Dîvânından Örnekler*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Çavuşoğlu, Mehmed-M. Ali Tanyeri (2023). *Hayretî Dîvân*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-356054/hayreti-divani.html>
- Çelik, Büşra-Muzaffer Kılıç (2018). *Derzi-zâde ‘Ulvî Dîvân*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Çeltik, Halil (2008). *Divan Sahibi Rumeli Şairlerinin Şiir Dünyası*, Ankara: MEB Yayınları.
- Çetinkaya, Ülkü (2010). “Osmanlı Dönemi Kadın Süs Malzemelerinin Divan Şiirine Yansımaları”, *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 13, 61-89.
- Dilçin, Cem (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- Doğan, Muhammet Nur (t.y.). *Avnî (Fatih) Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78360/avni-fatih-divani.html>
- Doğan, Muhammet Nur (2015). *Fuzûlî Leylâ ve Mecnun Metin, Düzyazıya Çeviri, Notlar ve Açıklamalar*, 7. bs., İstanbul: Yelkenli Yayınevi.
- Doğan, Muhammet Nur (2022). “Bir Metin Arkeolojisi Örneği: Bâkî’nin Hazan Gazeli Şerhi”, *Edebiyat Yazıları III: Bu Devr İçinde Benem Pâdişâh-ı Mülk-i Suhan: Bâkî Kitabı*, ed. Hasan Kaplan, İstanbul: DBY Yayınları.
- Ekinci, Ramazan (2015). “Fehîm-i Kadîm’e Mâl Edilen Bir Atasözleri Kitapçığı: Durûb-ı Emsâl-i Türkî”, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi/Journal of Turkish World Studies*, C. 15, S. 1, s. 163-185.
- Eraydın, Selçuk (2001). *Tasavvuf ve Tarikatlar*, 6. bs., İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.

- Gülhan, Abdülkerim (2008). “Divan Şiirinde Meyveler ve Meyvelerden Hareketle Yapılan Teşbih ve Mecazlar”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, C. 3, S. 5, s. 345-375.
- Hengirmen, Mehmet (1983). *Güvâhî Pend-nâme*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Horata, Osman (1998). *Esrâr Dede Hayatı - Eserleri Şiir Dünyası ve Dîvânı*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- İşin, Priscilla Mary (2017). *Osmanlı Mutfak Sözlüğü*, İstanbul: Kitap Yayınevi.
- İpekten, Halûk-Günay Kut-Mustafa İsen-Hüseyin Ayan-Turgut Karabey (2017). *Sehî Beg Heşt-Bihîşt*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78460/tezkiireler.html>
- İsen, Mustafa (2020). *Usûlî Dîvânı*, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.
- Kahraman, Seyit Ali (2011). *Günümüz Türkçesiyle Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi 8. Kitap - 1. Cilt*, İstanbul: YKY.
- Kaplan, Hasan (2017). *Bâkî’nin Ses Dünyası*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Kaplan, Hasan (2018). “Geleneğin İzinde Yeniliğin Peşinde Bir Şair: Vehbî”, *Uluslararası Sultânü’s-Şuarâ Sülbülzâde Vehbî Efendi Sempozyumu 22-23 Eylül 2017 Kahramanmaraş*, Sünbülzâde Vehbî Kitabı Cilt I, ed. Lütfi Alıcı-Ahmet Yenikale-Sadi Gedik-Fetih Yanardağ, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Dair İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 183-234.
- Kaplan, Hasan (2023). “Erbâb-ı Aşk Ceng İder Eshâb-ı Zühd İle: Bâkî Divanı’nda Edebî Tiplere Dair”, *VII. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu*, 2-4 Haziran 2023 Prag. Bildiri Kitabı, ed. Ramazan Eryılmaz, Ankara: Türklerin Dünyası Enstitüsü Yayınları, s. 350-373.
- Kaplan, Hasan-Esma Şahin Öztaş (2025). *Edası Hub Manası Rana Bir Şair: Bâkî’ye Dair*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Kaplan, Hasan-Necmiye Özbek Arslan-Fazile Eren Kaya (2024). *Bir Taşlıcalı Yahyâ Meselesi*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Kavruk, Hasan (2001). *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*, Ankara: MEB Yayınları.

- Kayaokay, İlyas (2024). "Fuzûlî'nin Leylâ vü Mecnûn Mesnevisindeki 'Eyle Ser-Mestem Ki...' Gazeline Yazılan Musammat ve Nazireler", *Littera Turca, Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, C. 10, S. 3, s. 342-371.
- Kılıç, Filiz (2018). *Âşık Çelebi Meşâ'irü's-şu'arâ*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-210485/asik-celebi-mesairus-suara.html>
- Kılınç, Abdülhakim (2021). *Fuzûlî Dîvânı*, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.
- Koyuncu, Aşkın (2020). "Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nde Ahriyan/Ahriyan Terimi ve Etimolojik Bir Değerlendirme", *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, C. 8, S. 25, s. 317-342.
- Kurnaz, Cemal (2010). "Vuslat Yolculuğu", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, C. 5, S. 3, s. 447-461.
- Kurnaz, Cemal (2011). *Divan Dünyası*, Ankara: Kurgan Edebiyat.
- Kurnaz, Cemal-Mustafa Tatcı (2001). *Ümmî Divan Şairleri ve Enverî Divanı*, İstanbul: MEB Yayınları.
- Kurtuluş, Rıza (2022). "Kâşân", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 25, Ankara: TDV Yayınları, s. 3-4.
- Küçük, Sabahattin (1994). *Bâkî Dîvânı*, Ankara: TDK Yayınları.
- Levend, Ağâh Sırrı (2015). *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar*, 2. bs., İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Macit, Muhsin (2017). *Nedîm Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR,196897/nedim-divani.html>
- Mülayim, Selçuk (2010). "Süleymaniye Camii ve Külliyesi", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 26, İstanbul: TDV Yayınları s. 114-119
- Naima (1864). *Târîh-i Na'imâ*, C. 5, İstanbul: Matbaa-i Âmiri.
- Okuyucu, Cihan (1994). *Cinânî Hayatı, Eserleri, Dîvânının Tenkidli Metni*, Ankara: TDK Yayınları.
- Onay, Ahmet Talât (2009). *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*, haz. Cemal Kurnaz, İstanbul: H Yayınları.

- Öztürk, Furkan (2020). *Nef'i, Sihâm-ı Kazâ Eleştirel Basım*, İstanbul: DBY Yayınları.
- Özünlü, Ünsal (2001). *Edebiyatta Dil Kullanımları*, İstanbul: Multilingual.
- Pala, İskender (1998). *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*, 4. bs., İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Saraç, M. A. Yekta (2016). *Klasik Edebiyat Bilgisi Belâgat*, İstanbul: Gökkubbe Yayınları.
- Saraç, M. A. Yekta (2021). *Kemâl Paşazâde Dîvân ve Diğer Şiirler*, Ankara: TDK Yayınları.
- Şahin Öztaş, Esmâ (2022). *Bâkî Dîvânı'nda Osmanlı Toplum Hayatı*, İstanbul: Yelkenli Yayınevi.
- Şentürk, Ahmet Âtilla (1995). "Klasik Osmanlı Edebiyatı Tipleri I", *Osmanlı Araştırmaları*, S. 15, s. 1-91.
- Şentürk, Ahmet Atilla (2006). *Klasik Şiir Estetiği, Türk Edebiyatı Tarihi*, C. I, ed. Talat Sait Halman vd., Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 349-390. <https://www.academia.edu/>
- Şentürk, Ahmet Âtilla (2017). *Osmanlı Şiiri Kılavuzu*, 2. Cilt, İstanbul: OSEDA.
- Tanrıbuyurdu, Gülçin (2018). *Kalkandelenli Mu'îdî Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-215366/kalkandelenli-mu39idi-divani.html>
- Tatcı, Mustafa (2005). *Yûnus Emre Divânı Tenkitli Metin*, İstanbul: MEB Yayınları.
- Tarlan, Ali Nihat (1967). *Zatî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı: I. Cild*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Tarlan, Ali Nihat (1945). *Hayâlî Bey Dîvânı*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Taylan, Nermin (2014). *Osmanlı'da Yasaklar*, İstanbul: Ekim Kitap.
- Tökel, Dursun Ali (2016). *Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi*, İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları.
- Tulum, Mertol-M. Ali Tanyeri (1977). *Nev'i Divan Tenkidli Basım*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

- Uludağ, Süleyman (1991). *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Marifet Yayınları.
- Ulukaya, Ahmet (2016). *Sevmek Vermektir*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Uzun, Mustafa İzzet (2025), “Edebiyatımızda Süleymaniye”, *Din ve Hayat*, S. 50, s. 122-126.
- Ünver, Niyazi (2010). *Gelibolulu Sürûrî ve Divanı*, Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Üst, Sibel (2018). *Edirneli Nazmî Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 24.06.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-206284/edirneli-nazmi-divani.html>
- Yenikale, Ahmet (2017). *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi: 19.10.2024 <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196833/sunbulzade-vehbi-divani.html>
- Yılmaz, Bahar (2021). “Klasik Türk Şiirinin Deyim Dünyasında Teşbîh Sanatının Somutlaştırma İşlevi”, *Turkish Studies - Language*, C. 16, S. 4, s. 2677-2700.

Beyitlerin Gölgesinde BİR TEMAŞA

Osmanlı klasik şiirinin dünyasına, Yahyâ Bey'in beyitleri eşliğinde bir yolculuğa çıkmaya ne dersiniz? Elinizdeki eser, şairin farklı yönlerini yansıtan beyitlerden seçilmiş kısa yazılardan oluşuyor. Aşkın, hikmetin ve edebî inceliğin izinde kaleme alınan bu yazılar, hem şiire aşına olanlara hem de bu iklime ilk kez adım atanlara keyifli bir temaşa sunuyor.

Üç ana bölümden oluşan eser, Yahyâ Bey'den hareketle klasik şiirin farklı veçhelerine dair kısa, doyurucu ve öğretici bakışlar içeriyor. Okuyucular “Âşıkane Bir Temaşa” başlığı altında aşkın farklı yüzlerini, “Hikemi Bir Temaşa” bölümünde hayatın ve varoluşun derin anlamlarını, “Edebî Bir Temaşa” kısmında ise şiirin dilsel ve sanatsal inceliklerini keşfedecekler. Kimi zaman bir dizede saklı derin bir felsefeyi, kimi zaman bir kelimedede gizli anlam dünyasını, kimi zaman da bir hayalle vurgulanan evrensel bir duyguyu çok boyutlu bir yaklaşımla yeniden değerlendirecekler.

Kitapta, beyitlerin gölgesinde yürürken titizlikle seçilmiş şiir parçalarının akademik bir dikkatin ciddiyetiyle değerlendirmesini ve dost sohbetlerinin sıcaklığıyla yorumunu bulacaksınız. Yazar bu yorumlarla okurları asker, derviş, âşık, zahit ve rint gibi farklı kimlikleriyle bilinen bir Osmanlı şairinin aşkla, bilgelikle ve sanatla örülmüş dünyasında bir gezintiye çıkarmayı amaçlıyor.

Bu eser, alanın uzmanından üniversite öğrencisine, edebiyat meraklısından genel okuyucuya kadar, şiirin çağlar üstü güzelliğini tatmak isteyen herkese sesleniyor. Gelin, Osmanlı klasik şiirinin dünyasına birlikte adım atalım.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

ISBN 978-625-5905-33-8

9 786255 905338